

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0413U006419

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-11-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Віра Сергіївна

2. Melnyk Vira Sergiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-10-2013

Спеціальність за освітою: 7.130108

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.366.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Особливості біології цвітіння та прояв ефекту гетерозису у тритикале ярого
2. Flowering biology peculiarities and heterosis effect performance in spring triticales

Реферат:

1. Об'єкт: особливості біології цвітіння, дальність поширення пилку в повітрі, комбінаційна здатність, ефективність стерилізації сортів і ліній тритикале ярого. Мета: виявити особливості біології цвітіння та визначити можливості використання ефекту гетерозису в селекції тритикале ярого. Методи: загальнонауковий, польовий, лабораторний, генетико-статистичний, дисперсійний. Новизна: вперше визначено особливості біології цвітіння та запилення сортів тритикале ярого в умовах східної частини Лісостепу України. Виявлено самозапилення при переважаючому відкритому цвітінні та його залежність від генотипу та погодних умов. Визначено дальність поширення пилку в повітрі. Науково обґрунтовано норми просторової ізоляції між насінницькими посівами тритикале ярого в умовах східної частини Лісостепу України. Встановлено оптимальну фазу використання гаметоцидів для хімічної стерилізації рослин при створенні гібридів - на IV етапі органогенезу. Набуло подальшого розвитку визначення ступеню та закономірностей прояву позитивного наддомінування за цінними господарськими ознаками та можливості використання гетерозису у тритикале ярого. Результати: встановлено переважаючий відкритий тип цвітіння

у сортів тритикале ярого. Виділено генотипи та комбінації їх схрещувань, що забезпечують стабільне наддомінування за зерновою продуктивністю рослин - Соловей харківський / Легінь харківський, Kargo / Коровай харківський та Микола / Хлібодар харківський, які рекомендовано для різних селекційних програм тритикале ярого, в тому числі для розробки ефективної схеми виробництва гібридного насіння. Розроблені норми просторової ізоляції насінницьких посівів, що забезпечують спрощення розміщення сортів при вирощуванні насіння. Визначено оптимальну фазу обробки рослин гаметоцидами - на IV етапі органогенезу. Ступінь впровадження: Отримано 3 довідки про впровадження наукової розробки. Виділені в результаті досліджень зразки ярого тритикале з високою комбінаційною здатністю - Коровай харківський, Соловей харківський та Легінь харківський використано в лабораторії зернових культур Устимівської дослідної станції рослинництва. Кращі гібридні комбінації - Kargo / Коровай харківський та Соловей харківський / Коровай харківський активно використовуються в селекційній програмі лабораторії селекції ярих пшениці та тритикале Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. Сфера впровадження: селекційні установи.

2. Object: the features of flowering biology, range of pollen dissemination in the air, combining ability, efficiency sterilization varieties and lines of spring triticale. Aim: determine the characteristics of flowering biology and identify opportunities of the use of heterosis effect in spring triticale breeding. Methods: scientific, field, laboratory, genetic-statistical, dispersive. Novelty: first identified features of flowering biology and pollination of spring triticale varieties in the eastern steppes of Ukraine. Found self-pollination of flowers with prevailing open type of flowering, and its dependence on genotype and weather conditions. Determined the range of pollen dissemination in the air. Scientifically justified norms of spatial isolation between seed plots of spring triticale in the eastern part of the forest-steppe of Ukraine. Defined the optimum stage to using of chemical hybridizing agents to create hybrids - this is a IV stage of organogenesis. Were further developed the determine of the extent and consistent pattern of heterosis for agronomical characteristics and possible use of heterosis in spring triticale. Results: It is established that the varieties of spring triticale predominates open type of flowering. Highlighted genotypes and cross-combinations that provide stable heterosis for grain productivity - Solovey kharkivs'kyi / Lehin' kharkivs'kyi, Kargo / Korovai kharkivs'kyi, Mykola / Khlibodar kharkivs'kyi, which is recommended for a variety of spring triticale breeding programs, including the development of an effective scheme of hybrid seeds. The norms of spatial isolation of spring triticale seed plots that provide simplified placement varieties for seeds production have been defined. The optimum stage of using a chemical hybridizing agents to create hybrids has been developed - this is a IV stage of organogenesis. Application stage: Three certificates to implement scientific development has been retrieved. Samples, that were selected with high level of combining ability - Korovai kharkivs'kyi, Solovei kharkivs'kyi and Legin kharkivs'kyi used at the Ustimovka experimental station of plant production. The best hybrid combinations Kargo / Korovai kharkivs'kyi and Solovei kharkivs'kyi / Korovai kharkivs'kyi widely used in breeding programs of of spring wheat and triticale breeding laboratory of the Plant Production Institute nd. a. V. Ya. Yuryev of NAAS. Application area: selection institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябчун Віктор Кузьмич
2. Ryabchun Viktor Kuzmych

Кваліфікація: к.б.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Володимир Анатолійович
2. Власенко Володимир Анатолійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скорик Віктор Варфоломійович
2. Скорик Віктор Варфоломійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 01.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кириченко Віктор Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кириченко Віктор Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.